Algemene beschouwingen namens de CDA fractie, juli 2023

Voorzitter, collega's

Het jaar 2026 wordt voor de gemeente Heerde een bijzonder jaar.
Iedereen denkt natuurlijk, nu gaat-ie uitleggen, dat vanaf dat jaar in de meerjarenraming de financiële tekorten oplopen en dat we dus vooral voorzichtig moeten zijn.

Nee, dat ga ik helemaal niet uitleggen.
Want bij de meicirculaire bleek, dat het tekort dan in 2027 ook zomaar weer een miljoen minder kan worden, dus ons pleidooi is op dit vlak vooral om als gemeentes eendrachtig in en buiten VNG-verband op te trekken om deze kortingen ongedaan te maken, zoals ook beschreven in de VNG-resolutie
En ons ondertussen de kop niet gek laten maken.
We hebben in Heerde vier prachtige woonkernen met geweldige voorzieningen, ik noem alleen al de multifunctionele accommodatie de Heerd in Heerde, het geplande MFA in Wapenveld, het gemeenschapscentrum de Verbinding in Vorchten en onder andere het unieke waterfront in Veessen met haar fraaie fietsveer, die voorzieningen gaan we echt niet zomaar afbreken of verminderen. Ondertussen getuigt het inzetten van overschotten uit de afgelopen jaren om toekomstige investeringen deels af te dekken van realistisch beleid.
Samengevat wat die meerjaren-financiën betreft:
hoofd koel, hart warm en gezamenlijke actie richting Den Haag.

Godefridus

Waarom noem ik 2026 dan toch een bijzonder jaar? In het jaar 1176 kregen de gelovigen uit Heerde toestemming van Godefridus, de toenmalige bisschop van Utrecht om een eigen parochie te stichten. Rond die kerk vormde zich de kern van het dorp.

In 1976 werd dit 800 jarig bestaan van de gemeente Heerde hier uitbundig gevierd. Er werd zelfs een gemeentelijk feest comité opgericht, er werd een scala een activiteiten georganiseerd, inwoners in klederdracht, bijzondere markten, concerten, prachtige bloemenlogo's in de gemeentelijke bloemperken, het was een jaar lang groot feest in ons dorp. Als hoogtepunt werd in 1976 de toenmalige bisschop van Utrecht kardinaal Alfrink naar Heerde gehaald, om de historische opening te verrichten.

En nu, hoe staat het er nu mee? Is er iemand in dit huis, die eraan denkt, dat in 2026 de gemeente Heerde 850 jaar bestaat?
Iemand, die het initiatief neemt - uiteraard met vele betrokkenen in onze samenleving- na te denken over hoe we dat eigentijds kunnen vieren?
Waarbij waarden als verbinding, gepaste trots en promotie van onze prachtige dorpen, centraal mogen staan. 850 jaar Heerde is een prachtige kans! Het gemeentebestuur hoeft het niet allemaal zelf te organiseren. De gemeente heeft wat onze fractie betreft wel een belangrijke rol als aanjager, als inspirator en facilitator, vrijwilligers genoeg om vervolgens de handen ineen te slaan.
Onze fractie is wel benieuwd, of uw college bereid is deze aanjagende rol op te pakken. Dit als voorafje, maar niet onbelangrijk.

1. Armoedebeleid

Voorzitter, onze fractie wil dit jaar opnieuw aandacht vragen voor het thema armoedebeleid van onze gemeente. Er gebeurt veel, er wordt maatwerk geleverd, Stip functioneert als centraal aanspreekpunt, we zijn het er allemaal van harte mee eens.

Maar is het allemaal wel doeltreffend?
Er zijn veel regelingen, maar ze worden lang niet allemaal uitgeput. Weten mensen de weg wel voldoende te vinden? Moeten we niet nog veel méér maatwerk leveren? Ook voor gezinnen met middeninkomens, die in de knel komen.
Op 30 maart vond in dorpshuis de Heerdt een evenement plaats rond dit thema. Er waren veel organisaties bij betrokken, er was een aantal raadsleden, uw college was wat zwak vertegenwoordigd, maar dat had ook met de overgang van de portefeuille te maken op dat moment.
Er werden aan het eind van deze prima georganiseerde middag conclusies getrokken:
a. er was behoefte om elkaar als organisaties meer te leren kennen, om makkelijker te kunnen doorverwijzen
b. het zou helpend zijn om tot één gezamenlijke huisvesting te komen
c. er werd ook een werkgroep ingesteld, waarin ook de gemeente vertegenwoordigd zou zijn om de communicatie naar buiten en de onderlinge afstemming te verbeteren, want er is en blijft grote onbekendheid.
Onze collega's van de PvdA stelden daar onlangs vragen over, uw antwoorden vonden we wat mager. U wacht af, wat de uitkomsten van een huisvestingsonderzoek zijn, u vindt de werkwijze van Stip over het onderling doorverwijzen eigenlijk wel voldoende en over de werkgroep communicatie, waarin de gemeente zou participeren, horen we niet veel.

De gemeente hoeft dit niet allemaal zelf te doen. Laten we vooral blij zijn met zoveel organisaties, die zich met dit onderwerp bezig houden. Wat het gemeentebestuur wel moet doen, is coördineren, faciliteren, aanjagen, het voortouw nemen en op dit moment ervaren we houding als wat te afwachtend. Eigenlijk is het net zo als bij ons eerste punt over het 850 jarig bestaan van de gemeente Heerde. Van het college verwachten we een inspirerende aanjagende coördinerende rol, dat is dus iets anders, dan vooral in beslag worden genomen door lopende zaken.

2. Dorpendeal voor Wapenveld

Graag vragen we als tweede aandacht voor het pleidooi van de Dorpsraad Wapenveld om te onderzoeken of aangesloten kan worden bij de plannen in het nieuwe coalitieakkoord van de provincie Gelderland om in meer dorpen te komen tot een dorpendeal. In Wapenveld speelt veel tegelijkertijd, zijn we blij mee, maar wordt daar wel voldoende regie gevoerd? U hoort, de regiefunctie van uw college is ons centrale thema dit jaar.
De realisatie van de MFA, de opening van het Natuur Resort Petrea, de ontwikkelingen woningbouw in het plan Hulsbergerlanden (mooi dat die naam is overgenomen overigens!), de overtollige ruimte op sportpark Monnikenbos in relatie met de Hulsbergerlanden, de verkeersontsluiting van de woonwijk én een mogelijke verplaatsing van het tennispark om zo in het centrum ruimte te creëren als het gaat om de parkeerdruk. Kan een gebiedsmakelaar hier niet een coördinerende rol vervullen om een mogelijke dorpendeal voor te bereiden? Graag uw reactie op de regiefunctie die u als college hier zou kunnen vervullen.

3. De verhouding tussen coalitie en oppositie

Voorzitter, het is goed, om tijdens deze algemene beschouwingen ook naar onszelf te kijken. We zijn nu dik een jaar aan de gang, hoe gaat het hier eigenlijk?
Coalitiepartijen weten elkaar goed te vinden, oppositiepartijen onderling ook, maar hoe doen we het gezamenlijk? In het presidium merk ik die gezamenlijkheid zeker. Dat heeft kennelijk ook met mensen te maken.

Maar in de commissie- en raadsvergaderingen is er naar de voorzichtige waarneming van onze fractie nog wel ‘room for improvement’, zoals de Engelsen dat zo mooi noemen.

Zouden de *coalitiepartijen* naast het gegeven dat ze elkaar opzoeken bij het innemen van standpunten (en dat is allerzins begrijpelijk in het coalitiedorp, wat we nu eenmaal zijn) niet in de voorbereiding al wat toeschietelijker kunnen zijn richting oppositiepartijen?

Zou het *college* nog scherper kunnen luisteren naar wat de oppositie inbrengt, vaak zit er wel degelijk een inhoudelijk punt in, maar sneeuwt het wat snel onder in het politieke debat?

Zouden *oppositiepartijen* misschien hun controlerende functie wat minder op specifieke situaties of ambtelijk uitgevoerde taken kunnen richten en wat meer op het inhoudelijke debat?

Bij het debat over de zonnepanelen en ook bij het amendement over de starterslening hebben we een paar mooie voorbeelden gezien hoe we als raad eendrachtig kunnen samenwerken. Onze fractie hoort graag hoe andere fracties hierin staan. Het gaat ons daarbij ook om *rolvastheid* van raad, college en ambtelijk apparaat, misschien een mooi thema voor een speciale themaraad?

Voorzitter, een paar detailopmerkingen nog

a. op pag. 9 spreekt u in het kader van de bezuinigingen in het meerjarenperspectief over een *onbetrouwbare overheid* en dan doelt u op de Rijksoverheid.
   Dat lijkt ons in een officieel stuk van uw college een minder gepaste opmerking. U bedoelt wellicht dat de Rijksoverheid vaak *onberekenbaa*r is. Laten we uitkijken dat we ons niet ongemerkt in ons woordgebruik op het gladde populistische pad begeven en het goede voorbeeld blijven geven. Is het een idee deze zin aan te passen?

b. In het coalitieakkoord wordt gesproken over voorzieningen voor jongeren, in dat kader hebben wij als fractie er al vaker voor gepleit te beginnen met een pumptrack op het al ingerichte speelveldje langs de Flessenbergweg /Wildekampseweg. Het veldje ligt er al, de voorzieningen zijn er, kan dit niet sneller opgepakt worden?

c. Onze fractie is content met de voortvarendheid waarmee de woonagenda in onze gemeente wordt opgepakt, het voelt alsof er binnenkort op veel plaatsen in de gemeente de bouwwerkzaamheden van start gaan. Mooi zo! Kan het college inzicht geven in welke aantallen woningen in welke categorie (huur en koop) naar verwachting gerealiseerd gaan worden?

d. Hoe staat het met de behandeling van de knelpunten verkeersonveilige situaties, die we u voor de verkiezingen hebben aangereikt. Verkeersveiligheid in onze dorpen blijft een absoluut speerpunt voor de CDA fractie.

e. Is er al iets meer te zeggen over de uitwerking van het vorig jaar aangenomen motie rond de groene speelpleinen. Wij begrijpen dat meerdere scholen hun plannen klaar hebben, hoever bent ú?

f. Tot slot een opmerking over de behandeling van deze Voorjaars- en Perspectiefnota. Wat onze fractie betreft zou hier ook het Bob model ingevoerd mogen worden. Dat betekent concreet:
   zakelijke stukken iets eerder beschikbaar
   alle fracties kunnen voor datum x schriftelijke feitelijke vragen stellen en krijgen voor

datum y schriftelijke feitelijke antwoorden in één document terug, de fracties zien dus elkaars feitelijke vragen en antwoorden vooraf. Dus niet langer een stressverhogend weekend doorwerken bij de ambtenaren en uw college.
Vervolgens gaan de algemene beschouwingen dan alleen nog over de inhoud. Deze worden ook niet meer van te voren met elkaar gedeeld, zodat de voorleeswedstrijd hier van stukken die iedereen al kent tot het verleden behoort en het politieke debat op inhoud levendiger wordt.

Ook op dit punt horen we graag een reactie van de andere fracties en ook van uw college natuurlijk.

Voorzitter, in het besef, dat we hier allemaal ons best doen, maar dat we in afhankelijkheid van onze Schepper en Maker daar ook zegen over mogen vragen, dank ik u allen voor uw luisterend oor.

Namens CDA lokaal fractie
Hans van Ark, fractievoorzitter